SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE
JA VÕRDSE KOHTLEMISE VOLINIK

Triin Tomingas
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
Triin.tomingas@fin.ee

Meie: 2-5/12_2024

Ühtekuuluvuspoliitika tuleviku seisukohad ja selgitused

Lugupeetud Triin Tomingas

Struktuurivahendite seirekomisjoni liikmena esitan tähelepanekud ja ettepanekud Ühtekuuluvuspoliitika tuleviku (ÜKP 2028+) seisukohtade kohta.

Sooline võrdõiguslikkus ja võrdne kohtlemine on Euroopa Liidu alusväärtused ning olulised eesmärgid, mis on sätestatud nii aluslepingutes[1], Euroopa Komisjoni strateegiates[2], kui ka struktuurivahendite kasutamist reguleerivates aktides[3].

Struktuurivahendid võivad olla võimsateks hoobadeks, mille abil on võimalik lisaks regionaalsele ebavõrdsusele lahendada ka soolise ebavõrdsuse ja vähemusrühmade võrdsete võimaluste loomisega seonduvaid probleeme.

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) hinnangul[4] pole aga varasematel programmiperioodidel EL seda potensiaali kasutanud. Nii näiteks oli 2014-2020 Euroopa Strukruuri- ja Investeerimisfondide raames alla 1% eelarvest planeeritud soolist võrdõiguslikkust toetavate meetmete jaoks.

[1] Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 2 ja 3 (3) ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Harta artikkel 8
[2] Vt Gender equality strategy - European Commission (europa.eu)
[3] Vt Ühissätete määrus - Euroopa Komisjon (europa.eu)
[4] Vt Gender budgeting. Mainstreaming gender into the EU budget and macroeconomic policy framework | European Institute for Gender Equality (europa.eu)

Teie poolt saadetud dokumendis on puudu soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise eesmärkide saavutamine.

Olukorras, kus mitmed liikmesriigid seavad soolise võrdõiguslikkuse edendamise küsimärgi alla ning soolise ebavõrdsuse vähendamine on aeglane ning ebaühtlane[5], on oluline, et Eesti oma positsioonides võrdõiguslikkuse eest seisaks. Seetõttu teen järgmised ettepanekud:

1. Sõnastada soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ja EL Põhiõiguste Hartas sätestatu´edendamine eraldiseisva seisukohana Eesti Vabariigi seisukohtades.

   Põhimõtete saavutamiseks teha ettepanek sobilike mõõdikute loomiseks ning nende lõimimiseks struktuurivahendite kasutamist reguleerivate õigusaktidesse. Kasutamise monitoorimiseks saab toetuda juba olemasolevale tööle (OECD ja EIGE välja töötatud mõõdikud).

2. Me ei toeta seisukohas nr 2 sätestatut valdkondliku jaotust Arvestades Euroopa Komisjoni soolise võrdõiguslikkuse strateegias sõnastatud soolise võrdõiguslikkuse duaalset põhimõtet (soolõime ning erimeetmed), teeme ettepaneku lisada viide, et kõik programmid ja projektid peavad edendame võrdõiguslikkust ning et oleks tagatud kindlaksmääratud protsent, projektide rahastamiseks, mis otseselt toetavad.

3. Lisaks teeme ettepaneku, et ESF+ järgmise perioodi meetmete rahastuse osakaal struktuurivahenditest ei tohi, väheneda. See on oluline kuna antud fondil on eriti suurt mõju inimeste toimetulekule ja ebavõrdsuse vähendamisele ühiskonnas.

Lugupidamisega

Christian Veske
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik

[5] Vt Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality (europa.eu)